

Київський національний торговельно-економічний
університет
Вінницький торговельно-економічний інститут
Бібліотека

Невпіймана королева

Рекомендаційний список літератури до
90-річчя від дня народження
Л.В.Костенко

Інформаційно-бібліографічний відділ

Вінниця 2020

«*Душа належить людству і епохам*».

Л.В. Костенко

«Небагато є сьогодні в Україні особистостей, перед якими б так закликали і журналісти, й політики, і вся українська спільнота. Але таких особистостей і не може бути багато.

Це та, вже майже міфічна порода аристократів духу або ж моральних авторитетів, беззаперечність позиції яких не порушується часом, простором, а тим більше «актуальними вітрами» - чи то політичними чи будь-якими іншими (андерграунд чи мейнстрім, постмодернізм чи постпостмодернізм), яким зовсім не лестить увага телекамер і слова яких моментально набувають історичного значення.»

(За матеріалами газети «День» від 26 березня 2010 року)

Ліна Василівна Костенко народилася 19 березня 1930р. в містечку Ржищеві на Київщині в родині вчителів. У 1936р. родина перебралася до Києва, де майбутня поетеса закінчила середню школу. Ці скупі дані біографічної довідки стануть хвилюючими поетичними мотивами, коли авторка згодом розповість у віршах про біженські дороги воєнних років і про «балетну школу» замінюваного поля, по якому доводилося ходити, і про перший — написаний в окопі — вірш.

Після закінчення середньої школи молода поетеса навчається в Київському педінституті, а згодом — у Московському літературному інституті ім. О. М. Горького, який закінчила 1956р. Одразу після завершення навчання Ліна Костенко видала свою дебютну збірку поезій "Проміння землі". Друга збірка "Вітрила" вийшла в 1958 році, за нею – збірка "Мандрівки серця" (1961 р.). Поетесі одразу вдалося завойовувати любов та повагу українців, але не всім подобалася її творча

діяльність. "Зоряний інтеграл" 1962 року заборонила до друку цензура, і відтоді ім'я Ліни Костенко зникло на 15 років. Увесь цей час поетеса писала "в шухляду" та стала однією з ключових фігур покоління українських шістдесятників.

За час вимушеного мовчання поетеса не сиділа склавши руки та створила свої найкращі твори: і "Берестечко", і "Маруся Чурай", і поезії, що згодом увійшли до збірок "Над берегами вічної ріки" та "Неповторність". Повернутися до читачів Костенко змогли лише 1977 року: тоді опублікували збірку її віршів "Над берегами вічної ріки", а 1979-го — історичний роман у віршах "Маруся Чурай", який чекав свого виходу 6 років. За нього поетеса отримала Державну премію імені Тараса Шевченка.

Ліна Костенко була однією з перших і найпримітніших у плеяді молодих українських поетів. Книжки Л. Костенко стали небуденними явищами сучасної української поезії, явищами, які помітно впливають на весь її дальший розвиток. Творчий розвиток Ліни Костенко — поетеси гострої думки і палкого темпераменту — не був позбавлений ускладнюючих моментів. Обмеження свободи творчої думки, різні «опали» в часи застою призвели до того, що досить тривалий час вірші Л. Костенко практично не потрапляли до друку. Та саме в ті роки поетеса, незважаючи ні на що, посилено працювала, крім ліричних жанрів, над своїм найвидатнішим досьгодні твором — романом у віршах «Маруся Чурай», за який вона в 1987р. була удостоєна Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка. Перу поетеси належать також збірка поезій «Сад нетанучих скульптур» (1987) та збірка віршів для дітей «Бузиновий цар» (1987). Після книги італійською "Інкрустації" (1994) та "Берестечка" (1999) Ліна Костенко знову взяла паузу. На 10 років вона вже за власним бажанням зникла з публічного простору України. Вона відмовилася від звання Героя України, а до громадського життя на деякий час повернулася лише в період Помаранчевої революції. А от літературне повернення Ліни Костенко відбулося 2010 року: письменниця видала свій перший прозовий твір "Записки українського самашедшого", що викликав великий ажіотаж. У січні 2011 року поетеса вирушила в тур-презентацію свого першого роману.

Живе та працює Ліна Костенко в Києві.

1. " Я нічого в житті не просила..." До 80-річчя видатної української поетеси Ліни Костенко // Науковий світ. – 2010. – № 3. – С. 12-13.
2. Андрухович Ю. Невпіймана королева // День. 2000. – 18 берез.
3. Антонишин С. Місія слова (Ліна Костенко) // Слово і час. - 1990. - № 12.
4. Базилевський В. Поезія як мислення // Дніпро. - 1990. - № 3.
5. Бернадська Н. І. Українська література ХХ століття : навч. посіб. для старшокласників та вступників до вищих навч. закл. / Н. І. Бернадська. – 3-тє вид., стер. – К : Знання-Прес, 2006. – 271 с.
6. Голобородько Я. Неприйнятний гамбіт. Творчість Ліни Костенко очима Івана Дзюби / Я. Голобородько // Віче. – 2012. – № 5. – С. 58-59.
7. Голобородько Я. Поетичні універсалії Ліни Костенко / Я. Голобородько // Віче. – 2012. – № 19. – С. 68-69.
8. Голобородько Я. Філософемні інкрустації Ліни Костенко / Я. Голобородько // Вісник Національної академії наук України. – 2010. – № 3. – С. 51-56.
9. Головка Т. Яка вона, Ліна Костенко? / Т. Головка // Урядовий кур'єр. – 2016. – 18 жовт. – С. 5.
10. Данишенко О. Українки, яких знає світ / О. Данишенко // Казна України. – 2016. – № 2. – С. 45-49.
11. Дроздовський Д. Ліна Костенко: душа з очима снайпера / Д. Дроздовський // Дзеркало тижня. – 2015. – 21 берез. – С. 13.
12. Жулинський М. Лицарство Духа: Про творчість Ліни Костенко // Вітчизна. 2000. - № 3—4.
13. Її благословив Господь // Україна. – 2005. – № 2-3 – С. 65-80.
14. Копач О. Майстерність портрета: «Маруся Чурай» Ліни Костенко // Зб. наук пр. Канадського НТШ. Торонто, 1993.
15. Костенко Л. Записки українського самашедшого / Л. Костенко. – 26-те вид. – Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2018. – 416 с. – (Перлини сучасної літератури).
16. Костенко Л. В. Берестечко [Електронний ресурс] : історичний роман / Л. В. Костенко ; Національна радіокомпанія України ; читає П. Бойко. — 1 електрон. опт. диск (MP3) : зв. - Назва з контейнера. – Житомир : Либідь, 2010. – 1 електрон. опт. диск (MP3) : зв. - Назва з контейнера.

17. Костенко Л. В. Берестечко : історичний роман / Л. В. Костенко. – Київ : Либідь, 2010. – 232 с. : іл.
18. Костенко Л. В. Вибране / Л. В. Костенко ; [ред. М. Н. Москаленко]. – Київ : Дніпро, 1989. – 559 с. : фото.
19. Костенко Л. В. Записки українського самашедшого : роман / Л. В. Костенко. – Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2011. – 416 с. – (Перлини сучасної літератури).
20. Костенко Л. В. Ліна. Триста поезій : вибране / Л. В. Костенко. – Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2012. – 416 с.
21. Костенко Л. В. Мадонна перехресть : [поезія] / Л. В. Костенко. – Київ : Либідь, 2012. – 112 с. : фото.
22. Костенко Л. В. Річка Геракліта / Л. В. Костенко. – Київ : Либідь, 2011. – 288 с. : іл.
23. Кошарська Г. Ще один підхід до поезії Ліни Костенко // Слово і час. - 1996. - № 8—9.
24. Ліна Костенко : навч. посіб.-хрестоматія / за ред. Г. Клочека. – Кіровоград : Степова Еллада, 1999. – 320 с.
25. Презентація життя : виступ на презентації нового видання " Берестечко" в Українському домі. 22 березня 2010 р. Київ // Українська культура і життя. – 2010. – № 10-11. – С. 11-16.
26. Таран Л. Співпраця як творчість : виступ на презентації нового видання " Берестечко" в Українському домі. 22 березня 2010 р. Київ / Л. Таран // Українська культура і життя. – 2010. – № 10-11. – С. 18.
27. Українська література ХХ сторіччя : навч. посіб. для вчителів та учнів 10-11 класів серед. шкіл / Упоряд. Моренець В. П., Фалько Ю. Г. – К : Український письменник, 1993. – 224 с.

Підготувала провідний бібліограф Комар О.Й.